

โครงการเฝ้าระวังและป้องกันโรคมะเร็งเต้านม อำเภออุซันต์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

หลักการและเหตุผล

โรคมะเร็งเป็นสาเหตุการเสียชีวิตเป็นอันดับ ๑ ของคนไทยตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ จนถึงปัจจุบัน โดยมีมะเร็งที่พบมากในสตรี คือ มะเร็งเต้านมและมะเร็งปากมดลูก โรคมะเร็งเต้านมเป็นสาเหตุอันดับ ๑ ของสตรีไทย จากสถานการณ์การป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งเต้านม พบว่าอัตราการตายเฉลี่ยด้วยโรคมะเร็งเต้านม ปี ๒๕๖๓ เท่ากับ ๑๔.๓ ต่อแสนประชากร (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๖๔) และยังคงเป็นปัญหาสำคัญของสตรีในจังหวัดศรีสะเกษ โดยในปี ๒๕๖๒ พบอัตราป่วยด้วยโรคมะเร็งเต้านม คิดเป็น ๓๗.๔๒ ต่อแสนประชากร และอัตราการตายด้วยโรคมะเร็งเต้านม คิดเป็น ๙.๔๙ ต่อแสนประชากร (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๖๒) ซึ่งคาดการณ์ว่าอัตราป่วยและตายด้วยโรคมะเร็งเต้านมจะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากผลการดำเนินงานคัดกรองมะเร็งเต้านมจังหวัดศรีสะเกษ ปี ๒๕๖๔ พบว่ากลุ่มสตรีอายุ ๓๐-๗๐ ปี การตรวจเต้านมด้วยตนเอง ร้อยละ ๗๔.๓๙ และได้รับการตรวจเต้านมโดยเจ้าหน้าที่ ร้อยละ ๘๐.๔๒ (HDC กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๖๕) ส่วนผลการดำเนินงานคัดกรองมะเร็งเต้านมของอำเภออุซันต์ ปี ๒๕๖๔ พบว่า กลุ่มสตรีอายุ ๓๐-๗๐ ปี จำนวน ๒๖,๒๖๘ คน ตรวจคัดกรองเต้านมด้วยตนเอง จำนวน ๑๙,๙๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๘๑ และได้รับการตรวจเต้านมโดยเจ้าหน้าที่ จำนวน ๒๐,๕๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๒๓ (HDC กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๖๕) จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการตรวจคัดกรองเต้านมด้วยตนเองในพื้นที่ อำเภออุซันต์ จังหวัดศรีสะเกษ ยังไม่ครอบคลุมตามเกณฑ์ (มากกว่าร้อยละ ๙๐)

เนื่องในโอกาสสมทวมงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ มูลนิธิกาญจนบารมีจึงกำหนดแผนการออกหน่วยตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านมด้วยเครื่อง Mammogram ในสตรีกลุ่มเสี่ยง เพื่อลดความรุนแรงและลดอัตราการตายด้วยโรคมะเร็งเต้านมของสตรี ในการนี้อำเภออุซันต์ โดยโรงพยาบาลอุซันต์ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภออุซันต์ จึงได้จัดทำโครงการคัดกรองโรคมะเร็งเต้านม อำเภออุซันต์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้สตรีกลุ่มเป้าหมายได้ตรวจเต้านมด้วยตนเองอย่างถูกต้อง ได้รับการตรวจเต้านมด้วยเครื่องเอ็กซเรย์เต้านมและสามารถเข้าถึงบริการการรักษาอย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านมในสตรีกลุ่มอายุ ๓๐-๗๐ ปี
๒. เพื่อให้สตรีกลุ่มเสี่ยงได้รับการตรวจเต้านมด้วยเครื่องแมมโมแกรม
๓. เพื่อให้สตรีกลุ่มเสี่ยงที่ตรวจพบความผิดปกติได้รับการดูแลรักษาส่งต่อโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและได้รับการติดตามเยี่ยมบ้านจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
๔. ลดอัตราการตายโรคมะเร็งเต้านมในระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒

กลุ่มเป้าหมาย

อบรมให้ความรู้เรื่องการเฝ้าระวังโรคมะเร็งเต้านมแก่หญิงอายุ ๓๐-๗๐ ปี จำนวน ๑๓๐ คน

วิธีดำเนินการ

1. ผู้รับผิดชอบงานโรคมะเร็งเต้านมในศูนย์สุขภาพชุมชนเมืองห้วยเหนือและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จำนวน ๒๗ แห่ง ดำเนินการสำรวจกลุ่มเป้าหมายสตรีอายุ ๓๐-๗๐ ปี และส่งเสริมให้ตรวจคัดกรองเต้านมด้วยตนเอง กรณีสงสัยพบความผิดปกติให้ตรวจซ้ำอีกครั้งโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
2. คัดเลือกสตรีกลุ่มเสี่ยงจากการตรวจเต้านมเบื้องต้นด้วยตนเองและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยซักประวัติและตรวจร่างกายว่ามีก้อนหรือสิ่งผิดปกติที่บริเวณเต้านมหรือบริเวณรักแร้ที่เห็นได้ชัดเจน หรือมีญาติสายตรงเคยป่วยด้วยโรคมะเร็งเต้านมหรือเคยเข้ารับการรักษามะเร็งเต้านมแล้วไม่ได้รับการรักษาต่อเนื่อง
3. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการควบคุมป้องกันโรคมะเร็งเต้านมแก่สตรีกลุ่มเสี่ยงโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๖๐ คน
4. จัดบริการตรวจเอกซเรย์เต้านมด้วยรถเอกซเรย์เต้านมเคลื่อนที่ของมูลนิธิกาญจนบารมีแก่สตรีที่พบความผิดปกติ เช่น พบมีก้อนที่เต้านมหรือรักแร้ เต้านมมีรูปร่างที่ผิดปกติ
5. แจ้งผลการตรวจแก่สตรีที่พบความผิดปกติ พร้อมเข้ารับคำปรึกษาจากแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ
5. ติดตามเยี่ยมบ้าน กรณีที่มีนัดเข้าพบแพทย์ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
6. สรุปผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมีนาคม ๒๕๖๕

สถานที่ดำเนินการ

โรงพยาบาลชุมชน

งบประมาณ

- จัดสรรงบประมาณส่งเสริมป้องกันเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอชุมชนตามรายละเอียดดังต่อไปนี้
๑. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๑๓๐ คน คนละ ๒ มื้อ มื้อละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๖,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๓๐ คน คนละ ๑ มื้อ มื้อละ ๘๐ บาท	เป็นเงิน ๑๐,๔๐๐ บาท
๓. ค่าป้ายโครงการ	เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
๔. ค่าวัสดุสำนักงาน	เป็นเงิน ๓,๑๐๐ บาท
รวมทั้งสิ้น ๒๑,๕๐๐ บาท (สองหมื่นหนึ่งพันห้าร้อยบาทถ้วน)	

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ความครอบคลุมประชากรสตรีอายุ ๓๐-๗๐ ปี ได้รับตรวจเต้านมด้วยตนเองหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๘๐
2. ความครอบคลุมสตรีกลุ่มเสี่ยงที่พบความผิดปกติที่เต้านมได้รับการตรวจวินิจฉัยด้วยเครื่องอัลตราซาวด์เต้านมและเครื่องแมมโมแกรม ร้อยละ ๑๐๐
3. สัดส่วนของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม ระยะที่ ๑ และ ๒ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอชุมชน (กลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ)

ลงชื่อ

ผู้เสนอโครงการ

(นางสมจันทร์ บัวเขียว)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

ลงชื่อ

ผู้เสนอโครงการ

(นางสาวศิวพร ทึ่งภพ)

เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน

ลงชื่อ

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายธัชชนท์ คำไสย)

สาธารณสุขอำเภอชุมชน

ลงชื่อ

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายประวิทย์ เสรีจรจารู)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายทอง วีระแสงพงษ์)

ตำแหน่ง นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ